

- **2025 szeptemberében** Gosztorny Gergely és Kreiter Lilla szerkesztésében jelent meg a *Jogtörténeti Bibliográfiák* sorozat 18. kötete *A magyar cenzúrairodalom bibliográfiája 1833–2025* címmel. A kötet a magyar cenzúra történetéhez kapcsolódó szakirodalmat gyűjti össze, és átfogó képet nyújt a témával foglalkozó kutatásokról a 19. századtól napjainkig.

- **2025. október 4-én** a Károlyi–Csekonics-palotában rendezték meg az V. Magyar Jogi Könyvszalont a Magyar Jogász Egylet és az Alkotmánybíróság szervezésében. A jubileumi rendezvénynek a Károli Gáspár Református Egyetem adott otthont, ahol mintegy húsz jogi könyvkiadó mutatta be legújabb kiadványait, a programokat pedig több száz érdeklődő látogatta.

A rendezvény megnyitóján köszöntőt mondott Trócsányi László (a Magyar Jogász Egylet elnöke, a Károli Gáspár Református Egyetem rektora, kutató professzor, egyetemi tanár, KRE ÁJK). Az esemény díszvendége Bertrand Mathieu (professor emeritus, Université Paris I Panthéon–Sorbonne) volt, aki új könyve kapcsán Martonyi Jánossal (egyetemi tanár, SZTE AJTK, Magyarország volt külügyminisztere) és Trócsányi Lászlóval folytatott kerekasztal-beszélgetést, a beszélgetést Sándor Lénárd (vezető, MCC Nemzetközi Jogi Műhely; vezető, KRE Európa Műhely) moderálta. A rendezvényen beszédet mondott Polt Péter (Alkotmánybíróság elnöke) is.

A program részeként egész nap könyvvásár, könyvbemutatók és pódiumbeszélgetések várták az érdeklődőket. A Könyvszalont keretében ünnepélyesen adták át a Könyvszalont Nagydíjat három kategóriában, valamint a Könyvszalont Közönségszavát. Az elméleti jogtudományi szakkönyv kategóriában Koltay András (NMHH elnök, kutatóprofesszor NKE, egyetemi tanár PPKE JÁK) *Sajtószabadság – Egy közös európai eszme szabályozása* című kötete (ORAC Kiadó) részesült elismerésben, míg a gyakorló jogászoknak szóló szakkönyvek kategóriájában Steiner Gábor *Korrupciós bűncselekmények a büntető jogalkalmazásban* című munkája kapta a díjat. A 2024-ben védett legjobb PhD-disszertáció díját Köböl-Benda Vivien (*A környezethez való jog nemzetközi megjelenése*) nyerte el. A Magyar Jogász Egylet posztumusz Könyvszalont Közönségszavát adományozott Lenkovics Barnabás professzor úr *Ember és gondolat* című könyvéért. A díjat özegeye, Lenkovics Barnabásné Mária asszony vette át. A rendezvényen a Magyar Jogi Könyvszalont emlékérmét adományozták Martonyi János és Vékás Lajos (ELTE ÁJK, professor emeritus; MTA rendes tagja) részére, több évtizedes tudományos és oktatói munkásságuk elismeréseként. A szakmai

programok mellett a résztvevők könyvbemutatókon, dedikálásokon és kedvezményes könyvvásáron vehettek részt, valamint megrendezték az „Ügyvédi és közjegyzői kvíz – joghallgatóknak” című vetélkedőt is. A rendezvény zárásaként a Singing Lawyers Budapest Kórus adott koncertet.

- **2025. október 7–8. között** rendezte meg Prága Főváros Levéltára (Archiv hlavního města Prahy) 44. Nemzetközi Konferenciáját, amelynek ezúttal a témája a városi (tömeg)közlekedés mint 19–21. századi jelenség volt (*Městská [hromadná] doprava. Fenomén 19.–21. století*). A neves cseh, szlovák, osztrák, német, lengyel és magyar szakembereket felvonultató konferenciának jogtörténész előadói is voltak: Wilhelm Brauner (professor emeritus, Universität Wien Juridikum; díszdoktor, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar) a város határokra is átívelő villamoshálózatokról, a települések közötti kapcsolatról tartott előadást több példa (mint pl. a Bécs és Pozsony, vagy Bécs és Baden közötti vonal) felemlítésével *Überland-Straßenbahnen: Verbindung von Stadt mit Umland* címmel; Megyeri-Pálffy Zoltán (adjunktus, ELTE ÁJK, Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék) pedig a közlekedési elérhetőségnek a dualizmus kori magyarországi bíróságszervezés folyamán betöltött szerepéről tartott előadást *Die verkehrliche Erreichbarkeit als Einflussfaktor auf die Organisation der Gerichte. Die infrastrukturellen Bedingungen der Justiz in Ungarn zwischen 1867 und 1918* címmel.

- **2025. október 8–10. között** a krakkói Jagelló Egyetem adott otthont a 3rd Central and Eastern European Legal History Conference című nemzetközi konferenciának, amelyen a kelet-közép-európai jogtörténet szerteágazó témáiban számos hazai szakember képviseltette magát: Antal Tamás (SZTE) *Decision on the Disputed Parliamentary Elections in Austria and Hungary (1867–1949)*, Balla János (NKE) *Hybrid Civil Servants or Religious Priest Teachers? The Impact of Joseph II's Decrees on the Piarist Order*; Bathó Gábor (NKE) *Maritime Law without Sea – Regulation of Nautical Issues in the Interwar Hungary*; Bató Szilvia (független kutató) *Österreichischer Einfluss oder heimische Tradition? Die Körperverletzung in der ungarischen Strafrechtskodifikation vor 1878*; El Beheiri Nadja (PPKE) *Wolfgang Waldstein: The Role of Roman Law in Shaping a Value-Based Society*; Homoki-Nagy Mária (SZTE) *Die Entwicklung des ungarischen Privatrechts zwischen dem ABGB und dem BGB*; Kelemen Roland (SZE) *The Court of the Chief of the General Staff – Its Place in the Contemporary Hungarian Judicial System, Jurisdiction, and Practice*; Képes György (ELTE) *Was Wladyslaw III of Poland a Legitimate King of Hungary?*; Képesy Imre (ELTE) *The History and the Legacy of the Conference of the Justice of the Realm of 1861*; Kok Zoltán (SZE) *Was war im Bündel versteckt? Der rechtliche Hintergrund der deutschen Ansiedlungen in Ungarn in den 18–19. Jahrhunderten*; Kovács Bence Zsolt (ME) *Same Director, Different Scripts: Natio-*

* Hírszerkesztő: Kovács-Szépölggyi Enikő

nalizations in the States of EastCentral Europe as Legal Instruments for the Establishment of Soviet-Type Dictatorships; Kovács-Szépölggyi Enikő (SZE) *From Poor Relief to Social Policy: The Role of Administrative Child Protection as an Expression of Hungarian Sovereignty during the Austro-Hungarian Monarchy*; Krusóczki Bence (SZTE) *The Essential Need for Regulating Unfair Competition*; Molnár Sarolta (PPKE) *History of Children's Rights in Eastern Europe through the 20th Century*; Nagy Péter (KRE) *Soviet-Russian Marriages in Hungarian Case Law*; Navratyl Zoltán (PPKE) *The History of Wrongful Life Claims in Hungary*; Pál-völgyi Balázs (SZE) *Storms and Inequalities: Budapest and the Concession Treaties on Transatlantic Passenger Traffic (1900–1914)*; Peres Zsuzsanna (NKE) *The institution of the Daughter's Quarter in the Early Modern Kingdom of Hungary*; Pétervári Máté (SZTE) *The Realisation of Creditors' Interests in the Hungarian Bankruptcy Act from 1881 and the German Bankruptcy Code from 1877*; Rácz Balázs Viktor (ELTE) *Princely Donations and Their Diverse Legal Basis in the Principality of Transylvania*; Rigó Balázs (ELTE) *The Re-establishment of Universal/General Legal History at the Pázmány Péter University in 1948–49*; Szabó István (PPKE) *Überlegungen zu den Reformen des Habsburgerreiches nach 1848*; Szigeti Magdolna (PPKE) *Die Perioden der kommunistischen Diktatur in Ungarn*; Tóth Dorina Anna (SZE) *The Intersection of Law, Morality, and Prostitution in Hungary during the Dualism Era*; Varga Benedek (SZTE) *The Regulation and Practice of Tax Fraud in Hungary between the Two World Wars*; Varga Norbert (SZTE) *The Practice of Hungarian Cartel Agreements in the Interwar Period* címmel tartott előadást.

- **2025. október 14-én** a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karán került sor Pál-völgyi Balázs (egyetemi docens, SZE DF ÁJK) habilitációs eljárásának nyilvános előadásaira. A jelölt tantermi előadását *Franciaország az ancien régime-től 1848-ig* címmel, tudományos előadását pedig *Metszéspontok: Magyarország és az Egyesült Államok migrációs politikájának változásai (1867–1914)* címmel tartotta meg. Az eljárás bírálói Stipta István (egyetemi tanár, KRE ÁJK) és Balogh Elemér (egyetemi tanár, SZTE ÁJTK) voltak. A bírálóbizottságot Takács Péter (egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) vezette, tagjai Fazekas Judit (egyetemi tanár, SZE DF ÁJK), Sulyok Gábor (egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) és Bartkó Róbert (habilitált egyetemi docens, SZE DF ÁJK) voltak.

- **2025. október 29–31. között** rendezték meg a XII. Szegedi Jogtörténeti Napokat a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Magyar Jogtörténeti Tanszéke és az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságának Jogtudományi Szakbizottsága szervezésében, a Szegedi Akadémiai Bizottság székházában. A háromnapos konferencia a hazai jogtörténész-közösség egyik legfontosabb szakmai találkozója volt, amely idén a sze-

gedi jogi kar két meghatározó alakja, Bónis György és Both Ödön emléke előtt tisztelt. A konferencia első napján a doktoranduszok mutatták be kutatásaikat. Varga Zoltán (SZE DF ÁJK) *Volt-e joga a rómaiaknak az igazsághoz? – Igazságkép és jogérvényesítés az antik Rómában*, Karácsony Dávid (egyetemi tanársegéd, SZE DF ÁJK) *Lát(hat)atlan – A látás római jogi vonatkozásai*, valamint Kandikó Levente (PPKE JÁK) *A jogi néprajz kutatásának sajátos módszertana* című előadása a római jogi gondolkodás, a jogérvényesítés és a jogi néprajz módszertani kérdéseit vizsgálta. Balla János (NKE EJKK VTKI) *Vizitációról vizitációra – A piarista rend egyházjogi helyzetének megítélése az érseki vizitációk jegyzőkönyvei alapján a 19. század derekán*, valamint Kok Zoltán (SZE DF ÁJK) *Mit rejtett a svábok batyuja? – A XVII–XVIII. századi német betelepítések jogi háttere* című referátuma az egyházi jog és a telepítéspolitika történeti kérdéseit dolgozta fel. Sallai Balázs (DE ÁJK) *A polgári kori közigazgatási fegyelmi jog terminológiájának büntetőjogiasodása – levéltári források fényében*, Papp Csaba (SZTE ÁJTK) *A főispáni titkárok gyakorlati tevékenysége az 1900-as évek elején*, valamint Tóth Dorina Anna (SZE DF ÁJK) *A kéj nők kategóriái a 19–20. századi fővárosi szabályrendeletekben* című előadása a közigazgatási és társadalomtörténeti jogi szabályozás kérdéseit vizsgálta. Schlachta Boglárka (egyetemi tanársegéd, KRE ÁJK) *A bírák fegyelmi ügyei a Conseil Supérieur de la Magistrature előtt – esetjogi elemzés (1958–1970)*, Spengler József (SZE DF ÁJK) *Az államháztartás modern kori kialakulása a Német Birodalomban*, valamint Horváth Eszter *A legitim uralkodás vetületei a késő középkori és kora újkori Angliában* című referátuma a közjogi intézmények történeti fejlődését elemezte. Joó László (DE ÁJK) *A második bécsi döntés révén visszatért országrészek házassági joga*, Liptai Kristóf (KRE ÁJK) *Az 1936. évi székesfővárosi lakásbérleti szabályrendelet hatása*, Varga Benedek (SZTE ÁJTK) *Az adócsalás történeti és dogmatikai kérdései a két világháború közötti magyar és német jogfejlődés tükrében*, valamint Krusóczki Bence (SZTE ÁJTK) *Remények és valóság: Az 1923. évi V. törvénycikk hatékonyságának vizsgálata a feltárt joggyakorlat alapján* című előadása a 19–20. századi jogfejlődés különböző területeit mutatta be.

A konferencia második napján a plenáris előadást Balogh Elemér (egyetemi tanár, SZTE ÁJK) *Bónis György, a professzor és a tudós levéltárnok* címmel tartotta. Szabó Béla (egyetemi tanár, DE ÁJK) *A hazai jogtudomány és az MTA a dualizmus korában*, Tamási Anna Éva (egyetemi adjunktus, SZTE ÁJTK) *A szentszéki tisztí ügyész és hivatala a kánonjogtörténetben*, valamint Völgyesi Levente (habilitált egyetemi docens, PPKE JÁK) *Vác város terület- és lakosságrendezése püspök földesúrral a XVII–XVIII. század folyamán* című előadásai a történeti állam- és egyházjogi intézmények működését vizsgálták. László Balázs (ügyész, Kaposvári Járási Ügyészség; óraadó PTE ÁJK) *Bónis és Degré között – az Árpádok személyes királysága*,

Liktor Zoltán Attila (megbízott oktató, PPKE JÁK) *A Habsburgok valláspolitikája és a magyarországi vallásügyi törvények a 16. században*, valamint Fazakas Zoltán József *Willér József és az Országos Magyar Párt* című referátuma a politikai és közjogi fejlődés kérdéseit elemezte. Schweitzer Gábor (tudományos főmunkatárs, ELTE TK JTI) „... a történelmi magyar alkotmány folytonossága megszakadt.” Barabási Kun József (1875–1945) nézetei az ún. közjogi provizórium első éveiről, András Dorottya (egyetemi docens, PPKE JÁK) *Baross Gábor tevékenysége és jelentősége a dualizmus rendszerében*, valamint Frey Dóra (egyetemi adjunktus, AGYBNYE) *A magyarországi németek jogfosztásának kezdetei 80 év távlatából* című előadásai a 19–20. századi közjogi és társadalomtörténeti folyamatokat mutatták be. Szabó István (egyetemi tanár, PPKE JÁK) *Alkotmányfogalmak a 20. század első felének magyar közjogában*, Balogh Judit (egyetemi docens, DE ÁJK) *Hűbériség, rendiség és abszolutizmus. Történeti államtípusok megközelítése Both Ödönnél és azóta*, valamint Niklai Patrícia Dominika (adjunktus, PTE ÁJK) „Szebb jövőt!” – *A levente a korabeli sajtóban* című előadása az államelméleti és társadalomtörténeti kérdésekre fókuszált. Bathó Gábor (adjunktus, NKE ÁNTK) *Tengerjog – tenger baj? – a Horthy-korszak tengerjogának kihívásai és tanulságai*, Nagy Janka Teodóra (tanszékvezető egyetemi tanár, PTE KPVK) *Bónis György jogtörténeti munkássága és a magyar népi jogéletkutatás*, valamint Gedeon Magdolna (egyetemi docens, ME ÁJK) *A történeti jogi iskola marxista szemlélete* című referátuma a jogtudományi gondolkodás és a jogtörténeti kutatás történetét elemezte. Falus Orsolya (habilitált egyetemi docens, DUE, PTE ÁJK) *Egy jogi archeológiai különlegesség: a „szadaka-kövek” és jogelméleti vonatkozásai*, Pétervári Máté (egyetemi adjunktus, SZTE ÁJK) *A csődönkívüli kényszer-egyezséghez kapcsolódó jogorvoslatok a Kalocsai Kir. Törvényszék gyakorlatában*, valamint Varga Norbert (tanszékvezető egyetemi tanár, SZTE ÁJK) *A kartellszerződések versenytilalmi kikötései a két világháború közötti Magyarországon* című előadásai a jogintézmények történeti fejlődését vizsgálták.

A konferencia harmadik napját Homoki-Nagy Mária (egyetemi tanár, SZTE ÁJTK) „*csak azt higgyétek el, amit bebizonyítok*” című plenáris előadása nyitotta meg. Mezey Barna (professor emeritus, ELTE ÁJK; egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) *Büntetési nemek, büntetés-végrehajtási fokozatok*, Biczó András (tanársegéd, DE ÁJK) *Lappangó tervezetek. A hazai jogrendszer reformját célzó tervezetek elkészítésére irányuló bizottsági munkálatok vizsgálata néhány nemesi vármegyében 1726–1728 között*, valamint Brandl Gergely (egyetemi adjunktus, SZTE BTK) *Kancelláriai vizsgálat az 1728–1729-es nagy szegedi boszorkányüldözéssel kapcsolatban* című előadásai a büntető- és jogintézménytörténeti kérdéseket tárgyalták. Bató Szilvia (független kutató) „*szabad védelemnek esetében helyheztek*” – *Variációk jogos védelemre a reformkori Békés vármegyéből*, Nagy Szabolcs (egyetemi docens, SZE DF

ÁJK) *A hűtlenség ára – 1916-os kollaboráns perek Háromszéken*, valamint Herger Csabáné (intézetvezető egyetemi tanár, PTE ÁJK) „*A szülő és a gyermek közötti jogviszony természetjogi értelmezése a magyar jogi modernizáció során*” című referátuma a büntető- és családjog történeti kérdéseit vizsgálta. Peres Zsuzsanna (egyetemi docens, NKE ÁNTK) *Az özvegyi jog megváltása a kora újkori Magyar Királyságban*, Nagy Péter (adjunktus, KRE ÁJK) *A két világháború közötti magyar házassági jog nemzetközi magánjogi kérdései*, valamint Képes György (habilitált egyetemi docens, ELTE ÁJK) *Kft.-alapítások 1967–1979 között Magyarországon – adalékok az 1930. évi V. törvénycikk Kádárkori továbbéléséhez* című előadásai a magánjog történeti fejlődését mutatták be. A záró szekcióban Stipta István (egyetemi tanár, KRE ÁJK) *Balogh Jenő a felsőház tagja*, Rigó Balázs (adjunktus, ELTE ÁJK) *Intelmek, kézikönyv, tudomány – Arcana?*, Beke-Martos Judit (tudományos munkatárs, Ruhr-Universität Bochum) *Az amerikai elnöki pozíció alkotmányos szabályozása és jelenlegi kihívásai*, valamint Pálvölgyi Balázs (egyetemi docens, SZE DF ÁJK) *Háborús tapasztalatok békés célú felhasználása: Albert Thomas és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal* című előadásai hangzottak el. A konferenciát Varga Norbert zárta.

- **2025 novemberében** megjelent a *Joghistoria* legújabb száma. Az ELTE ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tudományos Diákkör folyóiratának aktuális lapszámában Czifra Botond, Felix Nachtlberger, Héjja Dorka, Kreiter Lilla, Matija Matić, Szóga Zsigmond és Varga

Anna írásai olvashatók. A *Joghistoria* (korábbi nevén TDK Híradó) a tudományos diákkör időszakosan megjelenő lapja, amelyben a TDK tagjai jogtörténeti témájú tanulmányokat és egyéb írásokat publikálnak.

- **2025. november 10-én** a Sándor-palotában adták át azt az okiratot, amely szerint Sulyok Tamás, Magyarország köztársasági elnöke 2025. szeptember 1-jei hatállyal egyetemi tanárrá nevezte ki Gosztonyi Gergelyt, az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének oktatóját. Gosztonyi Gergely jogász, médiakutató, az ELTE ÁJK Digitális Autokrácia Kutatócsoportjának vezetője. Kutatási területei közé tartozik a közösségi média globális szabályozása, a cenzúra, a képi mesterséges intelligencia, az alternatív média és a közvetítő szolgáltatók felelőssége. Az ELTE ÁJK-n 2004 óta oktat, jelenleg a Magyar Alkotmánytörténet és a Magyar Jogtörténet tárgyak oktatásában vesz részt. Tudományos és szakmai tevékenysége során több mint 180 publikációt jelentetett meg, számos hazai és nemzetközi tudományos szervezet tagja, valamint több jogi folyóirat szerkesztésében is közreműködik. Az ELTE médiajogi műhelyének alapítója, továbbá az Országos Tudományos Diákköri Tanács Állam- és Jogtudományi Szakmai Bizottságának elnökhelyettese.
- **2025. november 10-én** a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán a Magyar Jogtörténeti Tudományos Diákkör megrendezte első Jogtörténeti Műhelybeszélgetését a kari tanácsteremben. A rendezvényt sorozat célja, hogy a jogtörténet szempontjából releváns történészek számára biztosítson lehetőséget kutatásaik bemutatására a diákköri műhely keretében. A résztvevőket Varga Norbert (tanszékvezető egyetemi tanár, SZTE ÁJK) köszöntötte, aki kiemelte a társtudományok eredményeinek jelentőségét a jogtörténeti kutatások interdiszciplináris megközelítésében. A meghívott előadó Tomka Béla (tanszékvezető egyetemi tanár, SZTE BTK Jelenkortörténeti Tanszék) volt, aki *Globalizáció a 20–21. században: jellemzők, okok, hatások* című előadásában ismertette a globalizáció történeti vizsgálatának főbb téziseit.
- **2025. november 13-án** a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 200. évfordulóján az MTA Pécsi Területi Bizottsága (PAB) által szervezett programsorozat részeként, az MTA I. és IX. Osztálya támogatásával került sor Budapesten, az MTA Székház Felolvasó termében *A jogszokáskutatások tudománytörténeti eredményei* címmel a PTE KPVK Tárkány Szűcs Ernő Jogi Kultúrtörténeti és Jogi Néprajzi Kutatócsoport konferenciájára.
- **2025. november 16-án** Szegeden, az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságának (SZAB) székházában rendezték meg a *200 év tudás és a társadalom szolgálatában* című jubileumi tudományünnep keretében a Tudományos Díj átadó ünnepséget. A rendezvényen Prof. Dr. Karikó Katalin (Nobel-díjas kutatóprofesszor) tartott

plenáris előadást, amelyben a tudományos pálya iránti elkötelezettség és a kutatói szenvedély jelentőségét hangsúlyozta. Az eseményen a fiatal kutatók számára meghirdetett pályázat eredményhirdetésére is sor került, amelynek célja a Bács-Kiskun, Békés és Csongrád-Csanád vármegyék, valamint a Vajdaság, Temes és Arad megyék fiatal kutatóinak tudományos munkájának elismerése volt. A díjazottak között szerepelt dr. Varga Benedek (PhD-hallgató, SZTE ÁJK), aki megosztott I. díjban részesült *A hitelsértésről szóló 1932. IX. tc. dogmatikai elemzése a Budapesti Királyi Ítéltábla illetékességi körébe tartozó törvényszékek gyakorlatában (1932–1935)* című pályamunkájával. A kutatás témavezetői Homoki-Nagy Mária (egyetemi tanár, SZTE ÁJK) és Varga Norbert (egyetemi tanár, SZTE ÁJK) voltak.

- **2025. november 18-án** a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara konferenciát rendezett *A Kereskedelmi törvény 150. évfordulója* címmel a Károlyi–Csekonics-palotában. A tanácskozás az 1875. évi Kereskedelmi törvény jogtörténeti jelentőségét, gazdasági hátterét és a későbbi magyar magánjogi kodifikációra gyakorolt hatását vizsgálta. A konferenciát Boóc Ádám (egyetemi tanár, KRE ÁJK) köszöntötte nyitotta meg. Az első szekcióban Nagy Péter (adjunktus, KRE ÁJK) *A kereskedelemről szóló 1875. évi XXXVII. tc. és a korabeli magyar magánjog* címmel tartott előadást, majd Fazakas Zoltán József (egyetemi docens, KRE ÁJK) *A Kt. a magyar magánjogi kodifikáció kontextusában* címmel elemezte a törvény helyét a magyar jogfejlődésben. Ezt követően Schlachta Boglárka Lilla (egyetemi tanársegéd, KRE ÁJK) *A kereskedelemről szóló 1875. évi XXXVII. tc. és az 1807-es Code de Commerce* címmel mutatta be a francia hatásokat, majd Szalma József (professor emeritus, KRE ÁJK) *Az 1875. évi Kereskedelmi törvénykönyv kodifikációs jelentősége és az új Ptk.-ra gyakorolt hatása* címmel tartott előadást. A szekciót Boóc Ádám *A kkt. és a bt. szabályai a KT-ben, összehasonlítva a hatályos szabályozással* című referátuma zárta.
- A második szekcióban Miskolczi-Bodnárné Harsányi Gyöngyi (egyetemi docens, KRE ÁJK) *Közraktári ügylet – közraktári jegy. Szabályozás a Kereskedelmi törvénytől napjainkig* címmel elemezte a közraktári jogintézmény fejlődését, majd Miskolczi-Bodnár Péter (egyetemi tanár, KRE ÁJK) *A bizományi szerződésre vonatkozó KT rendelkezések és hatásuk* címmel tartott előadást. Ezt követően Halász Csenge (egyetemi adjunktus, ME ÁJK) *A szállítmányozási szerződés múltja és jelene – összevetés az 1875. évi KT és a hatályos Ptk. tükrében* címmel mutatta be kutatásait.
- A konferencia záró szekciójában David Pándy (Kassai Egyetem) angol nyelvű előadásában *The Significance of the Hungarian Commercial Code of 1875 in the Legal System of the Interwar Czechoslovak Republic* címmel a törvény csehszlovákiai továbbélését vizsgálta, majd Prof. Dr. habil. Veress Emőd (egyetemi tanár, SE, ME ÁJK) *A kötelmi jog dualizmusáról összehasonlító szemléletben* címmel tartott előadást.

- **2025. november 19-én** az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszéke az SZTE ÁJTK Magyar Jogtörténeti Tanszékével együttműködésben konferenciát rendezett *KT150 – Százötven éves a Kereskedelmi Törvény* címmel az 1875. évi XXXVII. törvénycikk elfogadásának 150. évfordulója alkalmából. A rendezvényt Beliznai Kinga (tanszékvezető egyetemi docens, ELTE ÁJK) nyitotta meg. A délelőtti szekcióban Képes Imre (adjunktus, ELTE ÁJK) *A magyar kereskedelmi és magánjog az 1849–1867 közötti időszakban*, Megyeri-Pálffy Zoltán (adjunktus, ELTE ÁJK) *Bíróságok, bírósági épületek és a Kereskedelmi Törvény*, valamint Gosztonyi Gergely (egyetemi tanár, ELTE ÁJK) *A Kereskedelmi Törvény a korabeli sajtó tükrében* című előadása hangzott el. Heil Kristóf (egyetemi tanársegéd, ELTE ÁJK) *Az 1791-ben felállított rendszeres bizottságok operátumai – áttekintés*, Czifra Botond (joghallgató, ELTE ÁJK) *A Codex Cambio-Mercantil 1795. évi tervezete, különös tekintettel a csődjogra*, valamint Mezey Barna (egyetemi tanár, ELTE ÁJK; professor emeritus, SZE DF ÁJK) *Deák Ferenc és a magyar kereskedelmi jog* című referátuma a kereskedelmi jog történeti előzményeit és sajtó- illetve intézménytörténeti összefüggéseit vizsgálta. A délutáni szekcióban Horváth Attila (egyetemi tanár, NKE ÁNTK; egyetemi magántanár, ELTE ÁJK) *A részvénytársaságok szabályozása az 1875. évi XXXVII. tc.-ben*, Képes György (habilitált egyetemi docens, ELTE ÁJK) *A kereskedelmi társaságok joga a KT-től a Kft.-ig*, valamint Homoki-Nagy Mária (egyetemi tanár, SZTE ÁJTK) *A kereskedelmi ügyletek fejlődése a 19. században* című előadása hangzott el. Pétervári Máté (adjunktus, SZTE ÁJTK) *Az 1875. évi kereskedelmi törvénykönyv és az 1881. évi csődtörvény találkozási pontjai*, valamint Varga Norbert (tanszékvezető egyetemi tanár, SZTE ÁJTK) *A kereskedelmi jog és a kartelljog találkozása a két világháború közötti időszakban* című referátuma zárta a tanácskozást.

- **2025. november 19-én** a Nemzeti Közszerzőgáti Egyetem Oktatási Központjában rendezték meg a Bibó Örökség Konferenciát a Nemzeti Közszerzőgáti Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karának Állam- és Jogtörténeti Tanszéke és a Széchenyi István Egyetem Bibó István Kutatócsopórtja közös szervezésében. Az egész napos rendezvény középpontjában Bibó István politikai gondolkodó, jogtudós és államférfi szellemi öröksége állt. A konferenciát Varga Réka (dékán, egyetemi docens, NKE ÁNTK) köszöntöje nyitotta meg. Megnyitóbeszédet mondott Orbán Balázs (a miniszterelnök politikai igazgatója), a rendezvény védnöke is. A megnyitót követően átadták a Bibó István Kutatócsopórt által alapított Bibó Örökség Díjat. Az elismerésben ifj. Bibó István, Bibó István életművének gondozója, valamint Gyarmati György (professor emeritus) részesült a bibói gondolatkör kutatásában és közvetítésében végzett kiemelkedő munkájáért. A konferencia délelőtti szekcióját Kukorelli István (professor emeritus, SZE DF ÁJK) vezette. A szekcióban Stumpf István (egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) a bibói elitfogalom mai érvényességét vizsgálta, Csepregi András (evangélikus teológus) *Az aktuális Bibó István* címmel tartott előadást, míg Németh Gabriella (egyetemi adjunktus, SZTE ÁJTK) Bibó István *Fordítói Tízparancsolata* kapcsán a fordítói etika és a humanizmus kérdéseit elemezte. A délutáni szekciót Szoboszlai-Kiss Katalin (tudományos főmunkatárs, NKE ÁNTK Állam- és Jogtörténeti Tanszék, habilitált egyetemi docens, SZE DF ÁJK) vezette. Előadást tartott Horváth Attila (alkotmánybíró; egyetemi tanár, NKE ÁNTK) Bibó István és társai elleni koncepció per történetéről, Matyasovszky-Németh Márton (egyetemi adjunktus, ELTE ÁJK) Bibó István hatását vizsgálta Kulcsár Kálmán munkásságára, Fábíán Áron (hallgató, ELTE ÁJK; Bibó István Szakkollégium) pedig a bibói gondolatok politikai filozófiai relevanciáját elemezte. A konferenciát Szoboszlai-Kiss Katalin *Bibó örökségünk* című előadása zárta.

- **2025. november 21-én** a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán rendezték meg a *Civil and Commercial Codes: Dualism vs Monism in Private Law – A Historical Perspective* című nemzetközi konferenciát, amely a magyar *Kereskedelmi törvény* (1875) elfogadásának 150. évfordulójához kapcsolódott. A rendezvény a polgári és kereskedelmi jog viszonyának történeti és összehasonlító vizsgálatára fókuszált. A konferenciát Komáromi László (dékán, habilitált egyetemi docens, PPKE JÁK) és Veress Emőd (egyetemi tanár, SE, ME ÁJK; elnök, Central European Association for Comparative Law) köszöntöje nyitotta meg, majd Vékás Lajos (egyetemi tanár, ELTE ÁJK; az MTA rendes tagja) tartott megnyitó előadást. Az első szekcióban Csehi Zoltán (kutatóprofesszor, PPKE JÁK; bíró, Európai Unió Bírósága) *The importance of the Commercial Code of 1875 from Ferenc Nagy to the Present Day*, va-

lamint Walter Doralt (University of Graz) *Origins and History of the Commercial Law Codification in Austria and Germany and its Evolution into the 21st Century – the Interaction between Commercial and Civil Law Rules* című előadásában a kereskedelmi jog kodifikációjának történeti fejlődését vizsgálta.

A második szekcióban Gustavo Vieira-Da-Costa-Cerqueira (Université Côte d’Azur) *Persistent Dualism in French Private Law: Historical Roots*, Lukas Rass Masson (Université Toulouse 1 Capitole) *Persistent Dualism in French Private Law: Contemporary Challenges*, valamint Antonio Cappuccio (University of Messina) *Civil Law and Commercial Law: A Disjunctive Conjunction? The Experience of Italian Codification (1865–1942)* című referátuma a kontinentális magánjogi rendszerek fejlődését elemezte. Veress Emőd *Civil and Commercial Obligations in Hungary and Romania from Historical Perspective: Antagonism or Complementarity?* című előadásában a magyar és román jogfejlődés összehasonlító aspektusait vizsgálta.

A záró szekcióban Dudás Attila (egyetemi adjunktus, University of Novi Sad) *From the Principle of Dualism in 19th Century to the Principle of Monism in the 1978 Yugoslav Obligations Act*, Pomeisl András József (egyetemi adjunktus, PPKE JÁK) *Regulation of commercial companies in Hungary from the Commercial Code (1875) to the Civil Code (1959)*, Kristián Csach (University of Trnava) *Puzzle Made in Slovakia: When Civil and Commercial Law Don’t Click*, valamint Patryk Leks (Uniwersytet Śląski w Katowicach) *Civil and Commercial Codes under Polish Law – Historical and Contemporary Perspective* című előadása hangzott el, amelyek a közép-európai magánjogi kodifikációk történeti fejlődését vizsgálták.

- **2025. november 24-én** a Nemzeti Közszerzői Egyetemen az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének szervezésében Horváth Attila (alkotmánybíró, tanszékvezető egyetemi tanár, NKE ÁNTK) beszélgetett Zinner Tiborral (történész, tiszteletbeli egyetemi tanár, ELTE ÁJK). A beszélgetésen Zinner Tibor a 20. századi magyar jogtörténet és a kommunista megtorlások kutatásával kapcsolatos tapasztalatairól, valamint személyes élettörténetének és levéltári kutatásainak meghatározó élményeiről osztott meg részleteket a közönséggel.
- **2025. november 25-én** a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében tartott ünnepi ülés zárta a 37. Országos Tudományos Diákköri Konferenciát, amelynek keretében átadták a Pro Scientia Aranyérmeket. Az Állam- és Jogtudományi Szekció díjazottjai között szerepelt Varga Benedek (PhD-hallgató, SZTE Állam- és Jogtudományi Kar Magyar Jogtörténeti Tanszék), aki a graduális képzés során nyújtott kiemelkedő tudományos teljesítményéért részesült az elismerésben. Tudományos munkáját Homoki-Nagy Mária (egyetemi tanár, SZTE ÁJTK), és Varga Norbert (egyetemi tanár, SZTE ÁJTK) témavezetése mellett végezte.

- **2025. november 28-án** a Nemzeti Közszerzői Egyetemen az NKE Állam- és Jogtörténeti Tanszéke *Európa 1944–1945 – Megszállás és megadás között* címmel rendezett nemzetközi konferenciát. A tudományos találkozó Horváth Attila (alkotmánybíró, tanszékvezető egyetemi tanár, NKE ÁNTK) és Barna Attila (egyetemi docens, NKE ÁNTK; tanszékvezető egyetemi docens SZE DF ÁJK) szervezték. A konferencián Ausztriából, Németországból, Horvátországból, Lengyelországból és Szlovákiából érkezett előadók vettek részt, akik magyar kollégáikkal együtt a második világháború végének európai tapasztalatait, a megszállások következményeit, valamint a szovjet típusú rendszerek kialakulásának kezdeti időszakát vizsgálták. A rendezvényt Szerencsés Károly (közszerzői egyetemi tanár, tanszékvezető, NKE) köszöntötte, a mintegy tizenöt előadás pedig a korszak politikai, jogi és társadalmi folyamatait elemezte.

- **2025. december 5-én** Révész T. Mihály professzort köszöntötték barátai és tisztelői egy nappal 80. születésnapja előtt az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Kari Tanácstermében. A meghitt hangulatú ünnepségen Somssich Réka dékán asszony, Koltay András professzor úr és Képes György habilitált egyetemi docens úr köszöntői után Mezey Barna professor emeritus úr adta át az ORAC Kiadónál megjelent *A szabadság színeváltozásai* című tiszteletkötetet az ünnepeltnek.

- **2025. december 8–9-én** a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karán rendezték meg *A technológiai fejlődés modern kori történeti és jogi szabályozási keretei* című konferenciát. A tanácskozás az ipari forradalomtól napjainkig vizsgálta a technológiai fejlődés társadalmi és jogi szabályozási kihívásait. A konferencia első napján Képes Gábor (igazgató, Neumann János Számítógéptudományi Társaság) *A magyar informatika klasszikus intézményei – tudomány, ipar és oktatás (1950–1989)*, Tóth Eszter Zsófia (Mediaworks) *Balogh Béla és a narancsvásárlás vetke – A női munka keretei és szabályozása a Budapesti Harisnyagyárban*, valamint Sallai Balázs (PhD-hallgató, DE ÁJK) *Ügyviteli és bürotechnikai újítási kísérletek a közigazgatás-racionalizálási folyamatok során (1918–1955)* című előadása a technológiai és gazdasági modernizáció különböző aspektusait mutatta be. Kertész Zoltán (PhD-hallgató, DE ÁJK) *A vasúti hálózatok szakigazgatásának sajátosságai és az egységes rendszer kialakításának közigazgatási kihívásai Magyarországon és az Európai Unióban*, Nagyné Kovács Ágota (PhD-hallgató, SZTE ÁJTK) *A szakigazgatási szervezet létrejötte és szerepe a dualizmus kori magyar közigazgatásban*, valamint Szatmári Nikolett (PhD-hallgató, PTE ÁJK) *Fintech és online vitarendezés – a békéltetés történeti alapjai és modern kihívásai a digitális pénzügyi szolgáltatások korában* című referátuma az államigazgatás és a technológiai innováció kapcsolatát vizsgálta. Papp Renáta (PhD-hallgató, KGRE) *A mesterséges intel-*

lencia alapjai, fejlődése és társadalmi hatásai, M. Takács Péter (PhD-hallgató, NKE) *A XX–XXI. századi háború szerkezeti átalakulása: hadviselési paradigma és politikai filozófiai dimenziói*, valamint Erős Orsolya Júlia (PhD-hallgató, SZE DF ÁJK) *Az 1957–1979 közötti évek világűrjogának fejlődése* című előadása a technológiai fejlődés jogi és geopolitikai következményeit elemezte.

A konferencia második napján Szabó Péter Zsigmond (megbízott oktató, SZE DF ÁJK) *Az ipari forradalom Japánban és annak szabályozási következményei a Meidzsi-restaurációtól a Taisó-korig (1868–1926)*, Tinku-Szathmáry Balázs (Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum) *A korai gőzhajózással kapcsolatos szabádmalmi jog alkalmazása a 19. század első felében*, valamint Bathó Gábor (egyetemi adjunktus, NKE ÁNTK) *A Duna tengerhajózása, mint jog- és technikátörténeti bravúr* című előadása a technológiai innováció és a jogfejlődés kapcsolatát vizsgálta. Heil Kristóf Mihály (tanársegéd, NKE NITK) *Neumann János hagyatéka a Washingtoni Kongresszusi Könyvtárban – Neumann intézményi levelezése*, valamint Giba Tamás (NKE) *A titkos információgyűjtés fejlődése az ipari forradalomtól napjainkig* című referátuma a technológiai fejlődés tudománytörténeti és biztonságpolitikai aspektusait mutatta be. Tóth Tamás (HTE EIVOK) *A hazai hírközlési szabályozás evolúciója az információgyűjtés egyes aspektusaiból*, Nagy Szabolcs (egyetemi docens, SZE DF ÁJK) *A hadi fotográfiától a fényképes szocializálásig – Egy új művészeti ág állami célú alkalmazása az első világháború időszakában*, valamint Magyar

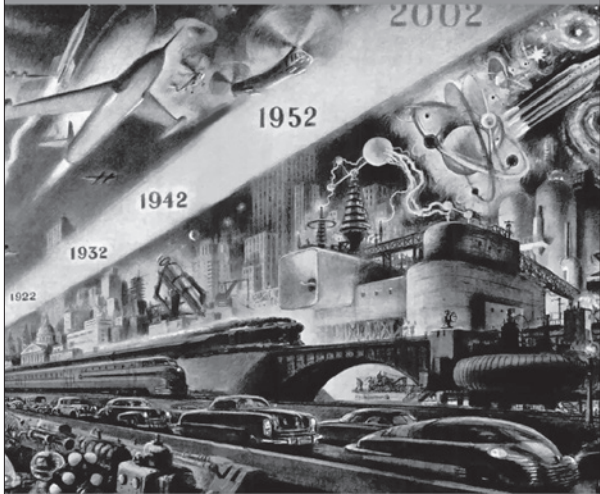
Sándor (HTE EIVOK – NKE) *A technológiai fejlődés kihívásai* című előadása a kommunikációs technológiák és a modern állami szabályozás összefüggéseit elemezte. Kelemen Roland (tanszékvezető egyetemi docens, SZE DF ÁJK) *Kibertér és (kiber)biztonság: a digitális kihívások evolúciója a globális rendek szorításában*, Oláh István (HTE EIVOK – Óbudai Egyetem) *Az MI információbiztonsági kontrolljai*, Pódör Lea (egyetemi adjunktus SZE DF ÁJK) *A bírósági transzparencia technológiai: a nyilvánosság, a sajtó és a kommunikációs technikák hatása az igazságszolgáltatásra*, valamint Barna Attila (tanszékvezető egyetemi docens, SZE DF ÁJK) *A rejtjelezéstől a számítógépes rendszerekig – A szocialista tömb országai államvédelmi szerveinek technikai együttműködése* című előadása a technológiai fejlődés és a jogi szabályozás aktuális kérdéseit tárgyalta.

- **2025. december 10-én** a Váci Járásbíróságon, a Budapest Környéki Törvényszék operatív vezetői értekezletén mutatta be Megyeri-Pálffy Zoltán (adjunktus, ELTE ÁJK) legújabb bíróságtörténeti kötetét *Járásbíróságok Pest vármegyében I. Az 1872 óta működő fórumok* címmel. A 260 oldalas monográfia a Ráth György Bírósági Történelem és Hagyományápolás Pályázat keretében, az Országos Bírósági Hivatal támogatásával megvalósult kutatás eredményeit rögzíti. A mű a Budapest Környéki Törvényszék legkorábbi, ma is működő bíróságainak történetét dolgozza fel, így a Gödöllői, a Monori, a Nagykátai, a Ráckevei, a Váci és a Dabasi Járásbíróság történetét ismerhetik meg az olvasók.

- **2025. december 11–12-én** az ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Kutatóintézete konferenciát rendezett *Magyarország történeti alkotmányának jellemzői, korszakai és alapintézményei* címmel Budapesten. Az első szekcióban Mezey Barna (professor emeritus, ELTE ÁJK; egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) *A történeti alkotmány a polgári átalakulásban*, Stipta István (egyetemi tanár, KRE ÁJK) *Adalékok a történelmi alkotmány fogalmához*, valamint Szalma József (professor emeritus, KRE ÁJK) *A magyar történeti alkotmány fogalmáról és jellemzőiről* című előadása a történeti alkotmány fogalmát és fejlődését vizsgálta. Szenté Zoltán (kutatóprofesszor, ELTE TK JTI) *A történeti alkotmány korszakai és fő jellemzői*, míg Herger Csabáné (tanszékvezető egyetemi tanár, PTE ÁJK) *A „családvédelmi elv” formálódása a történeti alkotmányban* című előadásában az alkotmányfejlődés egyes sajátos aspektusait elemezte.

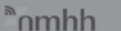
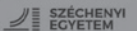
A második szekcióban Takács Albert (professor emeritus, NKE ÁNTK) *Szent Korona-tan és szuverenitás*, Szabó István (egyetemi tanár, PPKE JÁK) *A történeti alkotmány és a jogfolytonosság*, valamint Schweitzer Gábor (tudományos főmunkatárs, ELTE TK JTI) *Az államforma mibenléte körüli dilemmák a történeti alkotmány időszakában* című referátuma a történeti alkotmány alapelveit vizsgálta. Képes György (habilitált

A TECHNOLÓGIAI FEJLŐDÉS MODERN KORI TÖRTÉNETI ÉS JOGI SZABÁLYOZÁSI KERETEI

2025. DECEMBER 8–9

Széchenyi István Egyetem
Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar
9026 Győr, Áldozat utca 12.

egyetemi docens, ELTE ÁJK) *A „tulajdon törvényei és szokásai szerint kormányozandó” ország. Dinasztikus birodalom és szuverenitás*, valamint Balogh Judit (egyetemi docens, DE ÁJK) *A történeti alkotmány biztosítékai* című előadása az alkotmányos berendezkedés garanciáit elemezte.

A záró szekcióban Fröhlich Johanna (tudományos főmunkatárs, NKE) *Történeti alkotmány és történeti alkotmányozás*, Rixer Ádám (egyetemi tanár, KRE ÁJK) *A történeti alkotmány és a vívmányok alaptörvényi funkciója dogmatikai nézőpontból*, valamint

Gárdos-Orosz Fruzsina (kutatóprofesszor, ELTE TK JTI) *Normativitás és hierarchia a hibrid alkotmányosság útvesztőjében* című előadása a történeti alkotmány jelenkori alkotmányjogi értelmezésével foglalkozott. Tóth J. Zoltán (egyetemi tanár, KRE ÁJK) *A történeti alkotmány mint hivatkozási alap a magyar Alkotmánybíróság döntéseiben*, valamint Sólyom Péter (tudományos főmunkatárs, ELTE TK JTI) *Történeti alkotmány és destruktív alkotmányértelmezés* című előadása a történeti alkotmány kortárs jogértelmezési kérdéseit vizsgálta.

